

**SITUAȚIA NECESARULUI DE SEMINȚE PENTRU AMELIORAREA PAJIȘTILOR
PERMANENTE DEGRADATE, CONFORM AMENAJAMENTELOR PASTORALE.
CONSIDERAȚII PRIVIND CREAREA DE SOIURI ȘI PRODUCEREA DE SĂMÂNȚĂ
LA SPECIILE DE GRAMINEE ȘI LEGUMINOASE PERENE**

**A. Analiza situației centralizatoare a amenajamentelor pastorale realizate,
la data de 01.01.2018**

Din datele centralizate și prezentate de MADR, cu privire la situația amenajamentelor pastorale, rezultă următoarele:

- Din cele 2866 UAT-uri, care au în administrare (sau în privat) suprafețe de pajiști permanente, numai 1008 UAT-uri au realizat aceste proiecte de amenajare pastorală, respectiv 35%. Dintre județele care au finalizat această lucrare se detașează Suceava și Bihor, urmate (cu procente de realizare peste 50%) de județele: Satu Mare (81%), Caraș-Severin (71%), Brăila (75%), Buzău (50%), Prahova (70%). De asemenea, există și județe care, încă, nu au efectuat nici un proiect (Călărași, Covasna, Ialomița), sau județe care au finalizat sub 10% din total UAT-uri (Bacău, Cluj, Dâmbovița, Giurgiu, Gorj, Ilfov, Vaslui, Vâlcea);

- Dacă se raportează suprafața de pajiști permanente, pe care s-au realizat amenajamentele pastorale (la data de 01.01.2018), în suprafața totală de 990507,97 ha, aceasta reprezintă numai 21% din suprafața totală de pajiști permanente (4,8 mil. ha) sau 30%, în cazul în care se raportează la suprafața posibilă de utilizare a pajiștilor, fără restricții naturale (3,4 mil. ha).

**B. Analiza suprafețelor de pajiști permanente propuse a fi „însămânțate”,
conform situației centralizatoare a datelor din amenajamentele pastorale**

În domeniul culturilor de pajiști permanente, refacerea covorului vegetal degradat (în care proporția speciilor nevaloroase sau de buruieni este de peste 70%), se realizează atât prin lucrări tehnologice de suprafață, fără distrugerea vegetației (țelinei), prin lucrări de curățire, eliminarea excesului de apă, fertilizare echilibrată, amendare, cât și prin lucrări radicale ce presupun înlocuirea (parțială sau totală) a compoziției floristice. Aceste lucrări radicale se aplică restrictiv, în funcție de condițiile naturale staționale în care sunt situate suprafețele de pajiști, ținându-se seama de următorii factori: panta terenului, zona altitudinală, grosimea stratului de țelină, structura floristică a vegetației, etc.

Înlocuirea covorului vegetal al unei pajiști permanente degradate se realizează prin semănatul unor amestecuri complexe de specii de graminee și leguminoase perene. Semănatul acestor amestecuri de semințe se realizează prin aplicarea următoarelor metode:

- supraînsămânțarea (sau însămânțarea suplimentară), se face prin semănatul direct în covorul vegetal existent al pajiștei, fără distrugerea acestuia sau a țelinei (prin lucrări

speciale de pregătire a covorului vegetal, folosirea unor utilaje speciale de semănat de tip „rotaseeder”);

- reînsământarea (sau însămânțarea, sau semănatul propriu-zis), se face prin distrugerea țelinei și înlocuirea totală a covorului vegetal, urmată de lucrarea de semănat al unor amestecuri de semințe de graminee și leguminoase perene.

Alegerea metodei de îmbunătățire a covorului vegetal, prin semănatul unor amestecuri speciale de graminee și leguminoase perene, are o mare importanță în sistemul de amenajare a pajiștilor permanente și se bazează pe cunoștințe aprofundate privind compoziția floristică existentă, valoarea furajeră a speciilor componente, valoarea pastorală (indice sintetic), caracteristicile solului, condițiile naturale (altitudine, climă, panta terenului, expoziția), modul de utilizare a pajiștei (pășunat, fâneață, mixt). Totodată, stabilirea amestecului de specii și a proporțiilor acestora se face în funcție de condițiile naturale prezentate, de modul de utilizare, de gradul de autorefacere și autoînsămânțare. Aceste specii introduse trebuie să asigure continuitatea permanentă a covorului vegetal al pajiștei.

Din analiza datelor prezentate în Centralizatorul de amenajamente pastorale rezultă următoarele:

- Suprafața totală de pajiști propusă pentru însămânțare este de 294620,43 ha, respectiv de 30% din suprafața totală de pajiști permanente, cuprinsă în aceste amenajamente;

- În stabilirea suprafețelor propuse pentru însămânțare există diferențe foarte mari (de la 0% la 100% din suprafața totală). Astfel, există județe care nu au considerat necesară această lucrare (Alba, Arad, Dâmbovița), dar și județe care au trecut în proiectele de amenajare pastorală toată suprafața de pajiști (Argeș, Bihor, Bacău, Brăila, Constanța, Mehedinți). Dacă în cazul unor județe (Brăila, Constanța) cu pajiști de câmpie însămânțarea poate reprezenta o lucrare prioritară, în județele (Argeș, Bihor, Mehedinți), cu pondere mare a pajiștilor amplasate în condițiile naturale restrictive (altitudine, panta terenului, climă, etc.), această lucrare devine secundară și se aplică pe suprafețe bine delimitate;

- Între județe, marea majoritate, ponderea suprafețelor de pajiști propuse pentru însămânțare variază între 10-50%;

- Dacă ne referim la starea actuală de degradare a suprafețelor de pajiști permanente, ca urmare a aplicării unor măsuri sporadice de întreținere, în ultimele trei decenii, suprafața mai mare propusă pentru însămânțare (în medie, 30%) este reală, dar, în activitatea practică va fi greu de aplicat (mai ales într-o perioadă scurtă de timp și în condițiile unor mijloace financiare și materiale insuficiente).

C. Analiza necesarului de semințe și a suprafețelor pentru producerea de semințe de graminee și leguminoase perene, în vederea însămânțării unor suprafețe de pajiști, propuse în amenajamentele pastorale

Necesarul total de semințe de graminee și leguminoase perene, folosit pentru îmbunătățirea compoziției floristice a pajiștilor permanente, se stabilește în funcție de trei parametri:

Anexa la adresa nr. 714 din 14.02.2018

- tipul și structura amestecurilor de graminee și leguminoase perene, norma de semănat a amestecurilor;
- suprafața totală de pajiști existentă în proiectele de amenajamente pastorale;
- proporția suprafețelor de pajiști, din amenajamentele pastorale, propusă pentru a fi însămânțată cu specii de graminee și leguminoase perene.

Tabelul 1.

**Necesarul estimativ de semințe de graminee și leguminoase perene
pentru însămânțarea pajiștilor permanente degradate**

Proporția de degradare a pajiștilor (%)	Suprafața totală reală de pajiști (4,8 mil. ha)		Suprafața de pajiști fără restricții de folosire (3,4 mil. ha) *)	
	Graminee	Leguminoase	Graminee	Leguminoase
10%	8640 (pt. 0,48 mil. ha)	3360 (pt. 0,48 mil. ha)	6120 (pt. 0,34 mil. ha)	2380 (pt. 0,34 mil. ha)
20%	17280 (pt. 0,96 mil. ha)	6720 (pt. 0,96 mil. ha)	12240 (pt. 0,68 mil. ha)	4760 (pt. 0,68 mil. ha)
30%	25920 (pt. 1,44 mil. ha)	10080 (pt. 1,44 mil. ha)	18360 (pt. 1,02 mil. ha)	7140 (pt. 1,02 mil. ha)

*) Din suprafața totală de 4,8 mil. ha, cel puțin 30% (1,4 mil. ha) sunt pajiști cu restricții naturale de folosire (eroziuni și alunecări, exces de umiditate, rocă de suprafață, etc.)

Alegerea tipului de amestec complex, format din specii de graminee și leguminoase perene, se realizează în funcție de zonă (amestecuri pentru zona de câmpie, de deal, de munte), de condițiile de sol și climă, de modul de folosință a pajiștilor, de particularitățile agroecologice ale speciilor. În general, pentru această lucrare tehnologică se recomandă un raport floristic de 70:30 (%) între speciile de graminee și leguminoase.

Din punct de vedere tehnic, pentru ameliorarea covorului vegetal al pajiștilor permanente prin lucrări de însămânțare cu amestecuri complexe de graminee și leguminoase perene, se iau în considerație suprafețele fără restricții naturale de folosire (eroziuni și alunecări, exces de umiditate, rocă la suprafață, etc.). Aceste suprafețe pot fi însămânțate numai după efectuarea unor lucrări speciale de eliminare a cauzelor și efectelor acestor factori naturali sau antropici.

Lucrarea tehnologică de reînsămânțare a pajiștilor degradate, din punct de vedere floristic, este deosebit de laborioasă, și presupune un consum ridicat de resurse financiare (costul lucrărilor de pregătire a solului, costul semințelor și a fertilizanților, costul lucrărilor de întreținere) și folosirea echipamentelor mecanice speciale (utilaje pentru pregătirea terenului și pentru semănat). Această lucrare complexă se aplică restrictiv și numai într-o anumită proporție (din suprafața totală de pajiști), pe o perioadă de timp îndelungată (de regulă, pe durata amenajamentului pastoral).

În funcție de gradul de degradare al pajiștilor din țara noastră, din datele estimative prezentate în Tabelul 1, s-au stabilit 3 nivele ale stării de degradare, raportate atât la suprafața totală de pajiști (4,8 mil. ha), cât și la suprafața de pajiști fără restricții (3,4 mil. ha).

În funcție de aceste nivele s-a calculat și necesarul de semințe de graminee și leguminoase perene. Astfel, la nivelul de 10%, dacă se calculează necesarul de semințe pentru întreaga suprafață de pajiști (4,8 mil. ha), ar fi nevoie de o cantitate de semințe de 8640 tone graminee și 3360 tone de leguminoase. Dacă se ține seama de suprafața de pajiști fără restricții de folosire (3,4 mil. ha), necesarul de semințe scade cu 30%, respectiv la o cantitate de 6120 tone graminee și 2380 tone leguminoase. Prin creșterea suprafețelor de pajiști însămânțate, necesarul de semințe crește de două ori (la nivelul de 30% degradare floristică).

Tabelul 2.

Suprafața estimativă necesară pentru producerea de semințe de graminee și leguminoase perene în vederea însămânțării pajiștilor permanente (hectare)

Proporția de degradare a pajiștilor	Suprafața totală reală de pajiști (4,8 mil. ha)			Suprafața de pajiști fără restricții de folosire (3,4 mil. ha) ^{*)}		
	Graminee	Leguminoase	Total	Graminee	Leguminoase	Total
10%	17280	13440	30720	12240	9520	21760
20%	34560	26880	61440	24480	19040	43520
30%	51840	40320	92160	36720	28560	65280

*) Din suprafața totală de 4,8 mil. ha, cel puțin 30% (1,4 mil. ha) sunt pajiști cu restricții naturale de folosire (eroziuni și alunecări, exces de umiditate, rocă de suprafață, etc.)

În condițiile în care necesarul de semințe de graminee și leguminoase perene, pentru însămânțarea pajiștilor permanente degradate, s-ar produce, în totalitate, în țara noastră, la nivelul de 10% degradare floristică, ar fi necesară o suprafață totală de multiplicare de 21760 ha, din care o suprafață de 12240 ha cu specii de graminee și 9520 ha cu specii de leguminoase. Această suprafață crește de două sau trei ori dacă va crește suprafața de însămânțare la nivelele 2 și 3 de degradare floristică (Tabelul 2).

D. Analiza situației actuale de ameliorare și producerea de semințe la plantele furajere anuale și perene

În vederea comparării situației actuale din țara noastră cu cea existentă și în alte țări, menționăm modul de producere de sămânță în Franța. Astfel, Franța are o suprafață totală de pajiști de cca 13 milioane ha, din care: 10 mil. ha pajiști permanente și 3 mil. ha pajiști temporare (semădate). Aceste suprafețe reprezintă 46% din suprafața agricolă. La aceste suprafețe se adaugă 1,5 mil. ha cultivate cu furaje anuale, care, împreună cu suprafața de 3 mil. ha de pajiști semădate, reprezintă 25% din suprafața arabilă. Totodată, în structura culturilor furajere intră și suprafața de 40000 ha, cultivată anual cu seminceri de plante furajere din care peste 90% cu specii de graminee și leguminoase de pajiști. În fiecare an, Franța produce 25000 tone semințe certificate de plante furajere, iar în fiecare an crescătorii de animale seamănă 27000 tone semințe de graminee și leguminoase pentru semănatul sau însămânțarea pajiștilor (cca 1 milion de hectare de pajiști temporare și permanente, respectiv

8% din suprafața totală de pajiști, față de 30% propusă în amenajamentele pastorale din țara noastră, efectuate până la data 01.01.2018).

În prezent, agricultura României a atins un trist record, prin importul de semințe de plante furajere în proporție de peste 90%, în situația în care, cu mai bine de 20 – 30 de ani în urmă se asigura întregul necesar de sămânță la aceste culturi din producția internă, iar suprafețele cultivate cu plante furajere asigurau, în bună parte, necesitățile creșterii animalelor.

Situația actuală, la nivel național, arată că aproape toată cantitatea de sămânță comercializată de firmele specializate provine din import, din țări de pe toate continentele. Așa se explică faptul că la cultura de trifoi alb se seamănă numai semințe produse în Australia și Noua Zeelandă, iar la cultura de ghizdei se folosesc semințe produse în Brazilia, Canada, Italia. De asemenea, și în cazul lucernei, necesarul de semințe se asigură, în proporție de peste 80%, din importul de semințe din alte țări, iar în cazul speciilor de graminee perene, semințele provin, aproape în totalitate din alte țări.

Această situație, nemaiîntâlnită în istoria agriculturii românești de peste șapte decenii, este rezultatul dezorganizării întregului proces de multiplicare de sămânță, care a afectat mai mult producerea de sămânță de plante furajere. Acest sistem, care a funcționat relativ bine, este pe cale de dispariție, deoarece suprafețele cultivate cu seminceri de plante furajere, din soiuri autohtone sau străine, au scăzut atât de mult, încât nu se mai raportează în statistica efectuată de instituțiile agricole.

Cauzele acestei situații fără precedent, pot fi sintetizate astfel:

1. Lipsa unui program național și de lungă durată pentru producerea de sămânță la culturile agricole, inclusiv la culturile furajere;

2. Nu există un sistem legislativ de lungă durată, atât pentru stimularea activității de producere de sămânță de către fermieri, prin acordarea de subvenții speciale, cât și pentru realizarea unui parteneriat între instituțiile de cercetare, creatoare de soiuri, și fermele producătoare de sămânță;

3. Ineficiența sistemului de verificare și control în rețeaua de distribuție și comercializare a semințelor, care are o influență negativă asupra întregii activități din agricultură, a contribuit la diminuarea sau înlăturarea bunelor practici statornicite în realizarea producției agricole, prin:

- desființarea sau necunoașterea, la foarte multe culturi, a principiilor științifice de zonare ecologică a speciilor și soiurilor agricole, în funcție de condițiile de climă și sol existente pe teritoriul României;
- introducerea unor soiuri străine, provenite din alte zone, cu condiții climatice diferite, neadaptate condițiilor naturale din țara noastră, fără a fi testate, a condus, pe de o parte, la înlăturarea unor genotipuri autohtone performante și foarte bine adaptate la condițiile specifice din România, iar pe de altă parte la diminuarea drastică, în foarte mulți ani, a veniturilor din foarte multe ferme agricole;
- odată cu creșterea ponderii cantităților de semințe din soiurile de proveniență străină, mai mult sau mai puțin verificate fitosanitar și netestate în condițiile din țara noastră, a crescut și vulnerabilitatea speciilor cultivate la atacul unor buruieni, boli și dăunători, a cărei

Anexa la adresa nr. 714 din 14.02.2018

intensitate a crescut puternic în ultimele trei decenii (cuscuta și ștevia, ca specii invazive și boli ale sistemului radicular la leguminoasele perene).

Activitatea de creare de soiuri, în toate domeniile agricole din țara noastră, a înregistrat un regres puternic, prin scăderea semnificativă a numărului de noi cultivare și creșterea continuă a intervalului sau duratei de înlocuire a soiurilor (în țările cu o cercetare agricolă susținută, viteza de înlocuire a soiurilor este de 3 – 5 ani).

Tabelul 3.

**Soiuri de graminee și leguminoase perene înscrise în
Catalogul oficial de soiuri (2017)**

Nr. crt.	Specia	Numărul de soiuri	Menținătorii soiurilor
1	<i>Dactylis glomerata</i>	3	ICDP Brașov, INCDA Fundulea
2	<i>Lolium perenne</i>	1	SCDA Lovrin
3	<i>Festuca pratensis</i>	1	ICDP Brașov
4	<i>Festuca arundinacea</i>	7	USAMV Cluj, ICDP Brașov
5	<i>Festuca rubra</i>	2	ICDP Brașov
6	<i>Bromus inermis</i>	3	SCDP Vaslui
7	Raigras hibrid	1	INCDA Fundulea
8	<i>Phleum pratense</i>	1	ICDP Brașov
9	<i>Phalaris arundinacea</i>	1	ICDP Brașov
	TOTAL GRAMINEE	20	X
1	<i>Medicago sativa</i>	9	INCDA Fundulea
2	<i>Trifolium pratense</i>	9	SCDA Livada, USAMV Cluj
3	<i>Trifolium repens</i>	2	ICDP Brașov, SCDA Lovrin
4	<i>Lotus corniculatus</i>	4	ICDP Brașov, SCDA Lovrin
5	<i>Onobrychis viciifolia</i>	2	USAMV Cluj
	TOTAL LEGUMINOASE	26	X
	TOTAL GENERAL	46	X

Ameliorarea plantelor furajere, pentru crearea de soiuri la aceste specii, se mai desfășoară, încă, în câteva institute și stațiuni de cercetare: INCDA Fundulea (lucernă, sorg, iarbă de Sudan, mei, golomăț, raigras italian, raigras hibrid), ICDP Brașov (trifoi alb, golomăț, raigras peren, păiuș de livezi, păiuș înalt, firuța, păiuș roșu), SCDA Lovrin (SCDP Timișoara) (ghizdei, trifoi alb, raigras peren, mazăriche furajeră, sfeclă furajeră), SCDP Vaslui (sparcetă, obsigă), SCDA Livada (trifoi roșu, lupin) și SCDA Suceava (timoftică, bob furajer). De asemenea, în cazul speciilor de graminee și leguminoase perene, în Catalogul oficial de soiuri (2017), sunt înregistrate 46 de soiuri (20 din specii de graminee și 26 din specii de leguminoase), la un număr de 14 specii ameliorate, revin un număr mediu de cca 3 soiuri/specie (Tabelul 3). Prin comparație, în Catalogul oficial de soiuri din Franța, există peste 300 soiuri de specii de graminee și leguminoase furajere, la un număr de peste 16 specii ameliorate (în medie, 21 soiuri/specie) și un număr de peste 4500 de fermieri care

multiplă aceste soiuri. Totodată, în această țară, există mai multe stațiuni și centre de ameliorarea plantelor furajere (coordonate de INRA), cât și firme private de ameliorare, producere și comercializare a acestor semințe, dar și un număr suficient de cercetători specializați în această direcție (numai pentru ameliorarea speciei *Dactylis glomerata* există peste 100 cercetători).

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

- La data de 01.01.2018, la nivel de țară, s-au realizat numai 1008 amenajamente pastorale, reprezentând 35% din numărul total de UAT-uri sau cca 21% din suprafața de pajiști permanente (4,8 mil. ha) sau 29% din suprafața de pajiști fără restricții naturale de folosire (3,4 mil. ha);

- Deoarece ultimul termen de finalizare a amenajamentelor pastorale este de 31.12.2018 (deși această acțiune s-a stabilit încă din anul 2013, prin OUG nr. 34), se impune pentru realizarea diferențelor (1858 amenajamente, cu o suprafață totală de cca 3,8 mil. ha), urgentarea și intensivizarea activităților specifice întocmirii acestor proiecte (finalizarea studiilor cadastrale și a condițiilor naturale și de sol în timpul perioadei de iarnă; realizarea studiilor de vegetație în primăvară – vară; stabilirea lucrărilor tehnologice de ameliorare și finalizarea proiectului în perioada de toamnă);

- Din datele obținute din centralizarea rezultatelor privind întocmirea amenajamentelor pastorale se constată că în cazul proiectelor finalizate (1008) o suprafață de pajiști, reprezentând, în medie, 30% din suprafața totală amenajată, este propusă a fi ameliorată prin lucrări de însămânțare. Din acest punct de vedere există diferențe mari între județe: marea majoritate propun această măsură tehnologică de însămânțare în proporție de 50 – 70% din suprafața pajiștilor existente, iar alte județe nu au considerat necesară această lucrare (Alba, Arad, Dâmbovița) sau altele au introdus toată suprafața de pajiști la însămânțare (Argeș, Bihor, Bacău, Brăila, Constanța). Această situație demonstrează o slabă pregătire a reprezentanților unor grupuri de lucru, ce au efectuat aceste amenajamente, în direcția cunoașterii structurii floristice a pajiștilor (în corelație cu studiile de sol și a condițiilor naturale staționale), pe baza căreia se determină unii indici specifici ai pajiștilor (producția de fitomasă, valoarea pastorală, capacitatea de pășunat) și se apreciază gradul de degradare al pajiștilor studiate.

- Având în vedere complexitatea lucrărilor de însămânțare a pajiștilor permanente degradate (prin supraînsămânțare sau reînsămânțare) propunem în prima fază aplicarea acestei măsuri pe numai 10% din suprafața de pajiști, în primii 2 – 3 ani de concesiune, urmând ca la același interval de timp (până la finalizarea perioadei de concesiune) să se finalizeze diferența de suprafață. Această propunere se datorează și unor cantități insuficiente de semințe produse în țara noastră, din soiuri autohtone;

- La nivelul de 10% din suprafața de pajiști, propusă a fi însămânțată, ar fi necesară o cantitate de semințe totală de 12000 tone, din care 8640 tone de graminee și 3360 tone de leguminoase;

- Suprafața necesară producerii de semințe (categoria biologică certificată) pentru nivelul de 10% din suprafața de pajiști, propusă a fi însămânțată, este de 30720 ha, din care 17280 ha cu specii de graminee și 13440 ha cu specii de leguminoase (în condițiile în care pentru amenajamente s-a luat în considerație suprafața totală de 4,8 mil. ha de pajiști). Dacă suprafața de însămânțare se raportează la suprafața de pajiști de 3,4 mil. ha (fără restricții naturale) suprafața pentru producerea de sămânță se reduce cu 30% la ambele categorii de specii;

- În prezent, ca urmare a unor cauze prezentate în această lucrare, sistemul național de producere de sămânță, la toate culturile agricole (inclusiv la plantele furajere), bazat pe multiplicarea cultivarelor autohtone este deficitar. Astfel, la marea majoritate a soiurilor de specii furajere, menținerea soiurilor se realizează la nivel de SA (sămânța amelioratorului) sau de PB (prebază). Pentru producerea în continuare a semințelor, la nivelele de B (bază) și C (certificată) sunt necesare măsuri speciale de natură financiară, materială și de specializare a resursei umane. Pentru producerea semințelor din categoriile Bază și Certificată se recomandă, prin colaborarea între serviciile oferite de stat (de exemplu: subvenții speciale) și instituțiile de cercetare și învățământ (care oferă sămânța de PB), atragerea unor fermieri și societăți private în înființarea de ferme specializate pentru producerea de sămânță la plantele furajere;

- În cazul speciilor de graminee și leguminoase perene, sistemul de producere de semințe este de durată, ținând seama de particularitățile biologice și tehnologice ale acestor specii. Astfel, în cazul soiurilor de graminee perene, pentru a produce cantitatea totală de 8640 tone de semințe necesară însămânțării pajiștilor se aplică următoarea schemă, ierarhizată pe verigi biologice și ani de producție:

- Sămânța amelioratorului (SA) se seamănă pe o suprafață de 0,18 ha și se produce (în anul al doilea de vegetație) o cantitate de cca 54 kg sămânță PB;

- Sămânța PB se seamănă pe o suprafață de 9 ha și în anul al doilea de vegetație se realizează o cantitate de 3,5 tone de sămânță B;

- Sămânța de B se seamănă (în fermele specializate) pe o suprafață de 346 ha și în anul al doilea de vegetație se obține o cantitate de 173 tone de sămânță C (certificată);

- Sămânța certificată se seamănă (în fermele specializate) pe o suprafață de 17280 ha și în anul al doilea de realizează cca 8640 tone de sămânță comercială;

- Sămânța comercială se folosește pentru însămânțarea suprafețelor de pajiști permanente degradate.

- Durata unui ciclu complet de producere de semințe, ierarhizat pe verigi biologice, la speciile de graminee perene, este de 7 – 8 ani, în condițiile producerii de semințe în anul al doilea de vegetație, sau de 4 – 5 ani, în cazul producerii de semințe din primul an de vegetație (când semănatul poate fi realizat, la unele specii, în perioada 20 august – 10 septembrie). După înființarea loturilor semincere, indiferent de veriga biologică, durata de producere de semințe, pe același teren, este de 2 – 3 ani, în funcție de biologia speciilor (în special perenitatea acestora) și de tehnologia aplicată.

Sistemul de agricultură durabilă din țara noastră, pe care se bazează toate politicile agricole din ultimii ani, ar trebui să reconsidere cultivarul (soiul, hibridul) ca fiind unul din

factorii cei mai importanți ai progresului agricol și care, prin însușirile sale de adaptare, rezistență și productivitate, eficientizează întreaga relație dintre producător, procesator și cultivator (sau consumator).

Prof. univ. Dr. Neculai DRAGOMIR
Membru titular ASAS
Secția de Cultura Plantelor de Câmp
USAMVB Timișoara – SCDA Lovrin